

## Θρησκευτικά Β΄ Γυμνασίου Απαντήσεις Ερωτήσεων

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 1 - Μάθημα 10ο:

Προσπαθήστε να εντοπίσετε στις εικόνες που υπάρχουν στην 1η και στη 2η σελίδα αυτής της διδακτικής ενότητας, α. με ποια συγκεκριμένη αφορμή κατασκευάστηκαν, β. για ποιον συγκεκριμένο σκοπό και γ. με ποιον τρόπο (σχήματα, χρώματα και άλλες εικαστικές επιλογές) τον επιτυγχάνουν.

Κοσμοείδωλα: α. Οι εικόνες αυτές κατασκευάστηκαν, ώστε να αναδείξουν τις νέες, για τότε, επιστημονικές απόψεις για τον κόσμο. β. Στην πρώτη εικόνα παρουσιάζεται ο κόσμος κατά την χριστιανική κοσμολογία. Στη δεύτερη εικόνα παρουσιάζεται ο κόσμος κατά την επιστημονική θεώρηση. γ. Επιτυγχάνουν τον σκοπό τους μέσα από την επιλογή της ζωγραφικής και του χάρτη.

Ανακαλύψεις: α. Ο νέος κόσμος δημιουργήθηκε με αφορμή την ανακάλυψη της Αμερικής από τον Κολόμβο και της ανθρώπινης ανατομίας από τον Λεονάρντο Ντα Βίντσι. β. Σκοπός τους ήταν να παρουσιάσουν τις νέες ανακαλύψεις. γ. Ο σκοπός επιτυγχάνεται στην πρώτη περίπτωση με την εικόνα και στη δεύτερη περίπτωση με σκίτσο και σημειώσεις.

Ιστορική Μνήμη: α. Με αφορμή των πολεμικών νικών των Ρωμαίων κατασκευάστηκε ο θριαμβικός κίονας και με αφορμή τον πόλεμο στο Ιράκ γράφτηκε το άρθρο στο CNN. β. Σκοπός, στην πρώτη εικόνα, ήταν να γραφτούν στην ιστορία τα όσα κατάφερε ο Μάρκος Αυρήλιος. Στην δεύτερη εικόνα ήταν η ενημέρωση για την κατάσταση στο Ιράκ. γ. Στην πρώτη εικόνα ο σκοπός επιτυγχάνεται μέσα από την ανάγλυση στήλη και στη δεύτερη εικόνα επιτυγχάνεται μέσα από τα άρθρα και τις εικόνες, που φαίνονται πως αναρτήθηκαν στη σελίδα του CNN.

Προσωπική Μνήμη: α. Στην πρώτη εικόνα αφορμή ήταν ο θάνατος του Αλέξανδρου Σεβήρου. Στην δεύτερη εικόνα αφορμή ήταν ο θάνατος αγαπημένων προσώπων. β. Σκοπός και των δύο εικόνων ήταν η διατήρηση των προσώπων αυτών στη μνήμη. γ. Η προτομή έχει πολλές λεπτομέρειες, ώστε να κρατήσει κάθε χαρακτηριστικό του Σεβήρου και τα φαγιούμ ήταν αποτελέσματα καλλιτεχνών από τους αποθανόντες, οι οποίοι όσο ήταν στη ζωή ζήτησαν από τους καλλιτέχνες να τους δημιουργήσουν ένα μοναδικό πορτραίτο, για να διατηρηθεί η εικόνα τους.

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

Διαμαρτυρία: α. Στην πρώτη εικόνα αφορμή ήταν ο θάνατος των γονιών του μικρού παιδιού. Στη δεύτερη εικόνα αφορμή ήταν ο βομβαρδισμός της πόλης Γκουέρνικα της Ισπανίας. β. Σκοπός της πρώτης εικόνας είναι να παρουσιάσει την θλίψη του, ενώ στη δεύτερη ο καλλιτέχνης διαμαρτύρεται για τον εμφύλιο πόλεμο της Ισπανίας. γ. Ο σκοπός της πρώτης εικόνας επιτυγχάνεται μέσω της στάσης του παιδιού, το οποίο κρατά τη γαμήλια φωτογραφία των γονιών του. Ο σκοπός της δεύτερης εικόνας επιτυγχάνεται από τις μορφές και τις εκφράσεις των ζώων, που βιώνουν τη βιαιότητα του πολέμου.

Κοινωνικά Στερεότυπα & Προπαγάνδα: α. Στην πρώτη εικόνα αφορμή είναι η αντίθεση των δύο γυναικείων σωμάτων. Στη δεύτερη εικόνα αφορμή είναι η προπαγάνδα των Ναζί. β. Στην πρώτη εικόνα αποτυπώνεται η διαφορετική αντίληψη κατά τα πρότυπα των εποχών για το γυναικείο σώμα. Στη δεύτερη εικόνα σκοπός είναι να περάσουν συγκεκριμένες ιδέες στον κόσμο. γ. Ο σκοπός της πρώτης επιτυγχάνεται μέσω των διαφορετικών γυναικείων σωματοδομών και ο σκοπός της δεύτερης επιτυγχάνεται μέσω των μορφολογικών στοιχείων του ανθρώπινου προσώπου.

Έκφραση Συναισθημάτων: α. και β. Αφορμή και σκοπός των δύο εικόνων είναι να εκφραστεί το συναίσθημα. γ. Ο σκοπός της πρώτης εικόνας επιτυγχάνεται μέσα από το τρυφερό κι αγαπητικό άγγιγμα των δύο χεριών. Ο σκοπός της δεύτερης εικόνας επιτυγχάνεται μέσα από το ανδρόγυνο που πετούν από την πολλή αγάπη στον ουρανό.



Μία εικόνα ισοδυναμεί με χίλιες λέξεις...

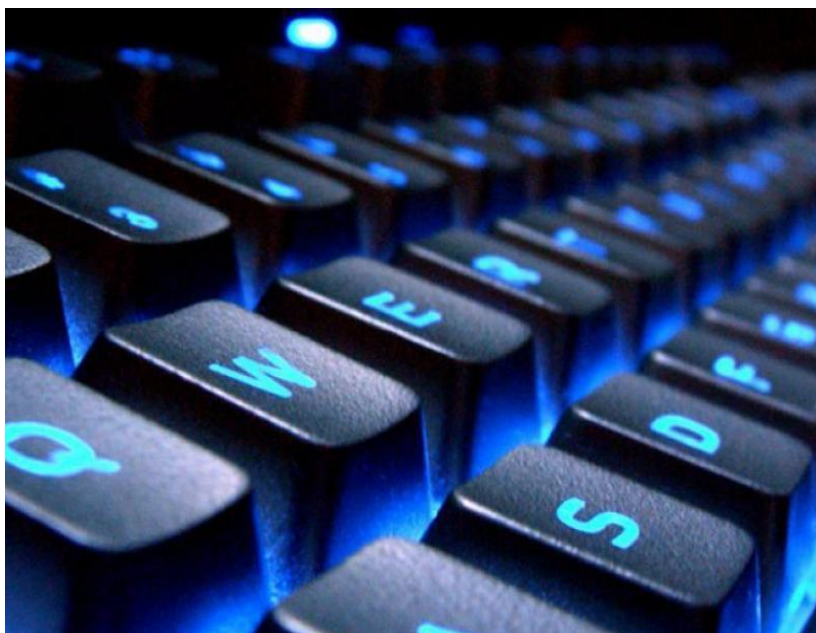
**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 2 - Μάθημα 10ο:

Συζητήστε με τον/την διπλανό/ή σας το παρακάτω ερώτημα: -Ποια είναι η σχέση μου με τον Η/Υ και το διαδίκτυο; Στη συνέχεια, ανακοινώστε στην ολομέλεια της τάξης τα συμπεράσματα της συζήτησής σας.

Συζητώντας με τον διπλανό μου για το ποια είναι η σχέση μας με τον Η/Υ και το διαδίκτυο καταλήξαμε στο συμπέρασμα πως έχουμε άγνοια για πολλά θέματα. Αρχικά, γνωρίζουμε να χειριζόμαστε ελάχιστα προγράμματα του υπολογιστή. Αναλυτικότερα, χρησιμοποιούμε το word, το excel και το power point σε μικρό βαθμό, αλλά γνωρίζουμε να κάνουμε έναν βασικό χειρισμό. Όσον αφορά το διαδίκτυο, καταλήξαμε πως αγνοούμε τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να διακρίνουμε έναν ασφαλή απο έναν επικίνδυνο ιστότοπο, καθώς οι μόνοι σύνδεσμοι που χρησιμοποιούμε είναι εκείνοι των κοινωνικών δικτύων π.χ. instagram, facebook, twitter κ.α. Είμαστε αρκετά απογοητευμένοι/ες γι' αυτό, διότι δεν γνωρίζουμε να χρησιμοποιούμε ουσιαστικά τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή και το διαδίκτυο. Τέλος, θα επιθυμούσαμε να εκδηλώσουμε την ανάγκη εκσυγχρονισμού του προγράμματος σπουδών στο μάθημα της Πληροφορικής.



Διαδίκτυο και νέοι

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

**Ερώτηση 3 - Μάθημα 10ο:**

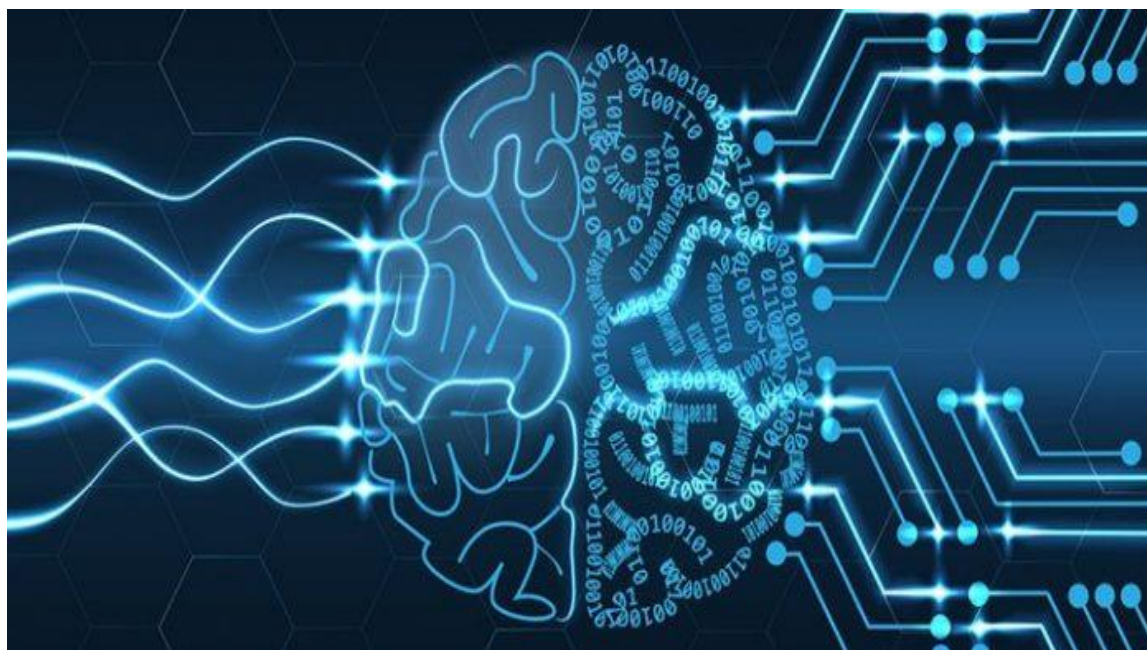
Αφού διαβάσετε το κείμενο «Εικονική Πραγματικότητα και διλήμματα», χωριστείτε σε μικρές ομάδες. Κάθε ομάδα συζητά το ερώτημα: «;». Στη συνέχεια, ο πίνακας χωρίζεται σε δύο στήλες «υπέρ» και «κατά» και σημειώνονται επιχειρήματα που προτείνουν οι ομάδες. Κάθε ομάδα συζητά και παρουσιάζει τα συμπεράσματά της σε μία σύντομη παράγραφο.

Η τεχνολογία της εικονικής πραγματικότητας στην εκπαίδευση	
Υπέρ	Κατά
A. Διαδραστικότητα του μαθήματος	A. Εθισμός των νέων
B. Εξοικείωση με νέα τεχνολογικά μέσα	B. Απομόνωση απο τους συμμαθητές
Γ. Αναβάθμιση της διδασκαλίας	Γ. Ψυχολογική & Σωματική Κόπωση

Η ομάδα μου κι εγώ καταλήξαμε στα εξής συμπεράσματα. Η τεχνολογία της εικονικής πραγματικότητας βρίσκεται σε ένα αρκετά πρώιμο στάδιο και οι επιστήμονες οφείλουν να διερευνήσουν περαιτέρω τις επιπτώσεις της εικονικής πραγματικότητας στον αμφιβληστροειδή και στον εγκέφαλο του ανθρώπου, όπως μελετήσαμε στο κείμενο του Μισέλ Ρεϊγιάκ. Συνεπώς, προς το παρόν παραμένουμε αρνητικοί ως προς την εφαρμογή της εικονικής πραγματικότητας στην εκπαίδευση έως να υπάρξει επίσημη μελέτη απο τους επιστήμονες.

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**





Τι επιδράσεις μπορεί να έχει η εικονική πραγματικότητα στους νευρώνες του εγκεφάλου;

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 1 - Μάθημα 11ο:

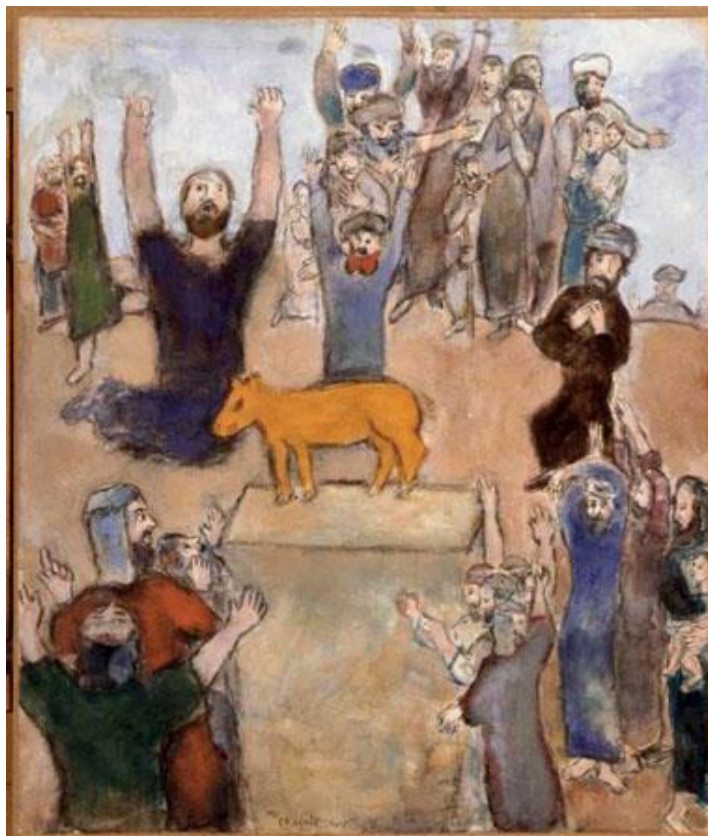
Παρατηρήστε τον πίνακα του Marc Chagall με θέμα «Οι Εβραίοι λατρεύουν το χρυσό μοσχάρι». Στη συνέχεια απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα: α. Τι ακριβώς βλέπετε; β. Ποιες σκέψεις, ποιοι προβληματισμοί και ποια ερωτήματα σας δημιουργούνται παρατηρώντας τον πίνακα αυτόν;

Παρατηρώντας την εικόνα του Marc Chagall με θέμα «Οι Εβραίοι λατρεύουν το χρυσό μοσχάρι» βλέπω, σκέφτομαι, προβληματίζομαι και αναρωτιέμαι κάποια πράγματα.

α. Αρχικά, βλέπω στο κέντρο της εικόνας να έχει τοποθετηθεί ένα ανθρώπινο κατασκεύασμα, δηλαδή το χρυσό μοσχάρι, και κυκλικά οι Εβραίοι δείχνουν ενθουσιασμένοι βλέποντάς το. Μάλιστα, οι Εβραίοι έχουν σηκωμένα χέρια και κοιτούν προς τον ουρανό, άρα θα μπορούσαμε να σκεφτούμε πως πρόκειται για μια ευχαριστήρια στάση των Εβραίων προς τους Θεούς.

β. Όσο κοιτώ την εικόνα τόσο σκέφτομαι πως ο άνθρωπος έχει την ανάγκη να πιστέψει σε κάποιον Θεό ή ακόμα και σε πολλούς Θεούς, έστω κι εάν αυτοί είναι ανθρώπινα κατασκευάσματα. Πιθανόν οι Εβραίοι να ήταν ανυπόμονοι, με αποτέλεσμα να μην περιμένουν να εμφανιστεί ο Μωυσής. Έτσι, παρ' όλο που είχαν γνωρίσει τον Μωυσή, ζήτησαν από τον Ααρών να τους φτιάξει Θεούς. Ο προβληματισμός μου και η απορία μου ως προς αυτήν την εικόνα είναι το πώς είναι δυνατόν ένας λαός να λατρεύει ένα ανθρώπινο κατασκεύασμα για Θεό.

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*



Marc Chagall, «Οι Εβραίοι λατρεύουν το χρυσό μοσχάρι»

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 2 - Μάθημα 11ο:

Συζητήστε με τον/την διπλανό/ή σας το παρακάτω ερώτημα: Υπάρχει ειδωλολατρία στην εποχή μας; Και αν ναι, μπορείτε να δώσετε ορισμένα παραδείγματα; Στη συνέχεια, ανακοινώστε στην ολομέλεια της τάξης τα συμπεράσματα της συζήτησής σας.

Ύστερα απο τη συζήτηση με τον/την διπλανό/ή μου καταλήξαμε πως στη σημερινή εποχή δεν γνωρίζουμε εάν υπάρχει ειδωλολατρία. Όπως διδαχθήκαμε σε αυτήν την ενότητα, έγιναν σκληροί αγώνες, για να πάψει η ευδωλολατρία στον κόσμο. Έτσι, όποιος υποστηρίζει πως οι ίδιες οι εικόνες, και όχι μόνο τα πρόσωπα, ότι έχουν προστατευτικές δυνάμεις, τότε θα ήταν σημαντικό η Εκκλησία με κάποιο τρόπο να καταπολεμήσει αυτήν τη λατρεία. Σε καμία περίπτωση δεν θα επιθυμούσαμε η περίοδος της εικονομαχίας να επιστρέψει.



Προσκυνούμε το πρόσωπο και όχι την ύλη

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*



6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 3 - Μάθημα 11ο:

Ακούστε τον Πολυέλεο «Δούλοι Κύριον» (Ψαλμός 135). Στη συνέχεια συντάξτε μια λίστα με 10 λέξεις ή φράσεις, οι οποίες εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας σχετικά με το μέλος που ακούσατε. Κατόπιν, ακούστε για δεύτερη φορά τον ίδιο ύμνο. Έπειτα, συμπληρώστε και εμπλουτίστε τη λίστα που ήδη έχετε φτιάξει. Ανακοινώστε τα αποτελέσματα της εργασίας σας στην τάξη.

Σκέψεις και συναισθήματα ακούγοντας τον Ψαλμό 135:

1. Ενωμένοι Χριστιανοί
2. Αντίθεση προς τους ειδωλολάτρες
3. Απομάκρυνση προς τους ειδωλολάτρες
4. Υποστήριξη της αλήθειας του Θεού
5. Πραγματική πίστη στον Θεό
6. Πικρία για τους ειδωλολάτρες
7. Ελπίδα για τη μετάνοια των ειδωλολατρών
8. Προσευχή για την ψυχή των ειδωλολατρών
9. Ευγνωμοσύνη στον Θεό
10. Υπομονή για όσα συμβαίνουν
11. Υπακοή στο θέλημα του Θεού



Η προσευχή αποτελεί στήριγμα για κάθε χριστιανό

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

#### Ερώτηση 4 - Μάθημα 11ο:

Αναζητήστε εικονογραφικούς τύπους της Θεοτόκου ή θαυματουργές εικόνες της που τιμώνται στην περιοχή σας και παρουσιάστε τις στην τάξη.

Η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας της Αργοκοιλιώτισσας βρέθηκε το 1836 σε ένα ορεινό χωριό της Νάξου, που λέγεται Κόρωνος. Η εικόνα είναι διπλής όψης κατασκευασμένη από κερί και μαστίχα, ανεκτίμητης αξίας σήμερα, και χρονολογείται στην εποχή της Εικονομαχίας όταν και οι πιστοί την έκρυψαν ώστε να μην καταστραφεί από τη μήνη των εικονομάχων. Η θαυματουργή εικόνα για τον επόμενο χρόνο βρίσκονταν στην Μητρόπολη Παροναξίας, αλλά κατόπιν οράματος, ο τότε Μητροπολίτης ανήμερα της εορτής της Ζωοδόχου Πηγής συνόδευσε την εικόνα στη φυσική της θέση καλύπτοντας την απόσταση Χώρας Νάξου – Αργοκοίλι με τα πόδια και όπως λέει η λαϊκή παράδοση όταν οι ιερείς έφτασαν στο σημείο όπου και βρέθηκε η εικόνα, το πλήθος που τους ακολουθούσε είχε ξεπεράσει τις επτά χιλιάδες. Από τη μία πλευρά της εικόνας τιμάται ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου κι από την άλλη η Βάπτισμα του Ιησού Χριστού. Τα θεμέλια μπήκαν στις 23 Αυγούστου του 1997. Η Παναγία η Αργοκοιλιώτισσα γιορτάζει την Παρασκευή της Διακαινισήμου, δηλαδή μία εβδομάδα μετά τη Μεγάλη Παρασκευή.

Πηγές:

<https://www.i-m-paronaxias.gr/paronaxia/index.php/2013-09-24-07-44-16>

<https://www.naxospress.gr/arthro/istories/argokoili-simera-i-panagia-giortazei>

<https://www.naxostimes.gr/naxos/36215/panagia-argokoiliotissa-eyresi-tis-eikonas-anegersi-naoy/>

<https://www.naxos.gr/%cf%80%ce%b1%ce%bd%ce%b1%ce%b3%ce%af%ce%b1-%ce%b1%cf%81%ce%b3%ce%bf%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bb%ce%b9%cf%8e%cf%84%ce%b9%cf%83%cf%83%ce%b1/>

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**



Η Παναγία η Αργοκοιλιώτισσα

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 1 - Μάθημα 12ο:

Διαβάστε τα κείμενα με τα επιχειρήματα των εικονομάχων και των εικονόφιλων και συζητήστε στην ολομέλεια της τάξης το παρακάτω ερώτημα: - Πρέπει να υπάρχουν εικόνες του Θεού;

Όπως υποστήριξε ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός από τη στιγμή που ο Θεός σαρκώθηκε και οπτικοποίησε στους ανθρώπους τη μορφή Του, έτσι και οι άνθρωποι μπορούν να Τον εικονίζουν. Με αυτόν τον τρόπο, όλες οι επόμενες γενιές, μπορούν να έρθουν σε επαφή με τα εικονίσματα και να αντικρίσουν κι αυτοί τον Θεό, όπως Τον αντίκρισαν οι πρόγονοί τους. Από την άλλη πλευρά, οι άνθρωποι οφείλουν να γνωρίζουν πως όταν προσκυνούν μια εικόνα, δεν προσκυνούν την ύλη της εικόνας, αλλά το πρόσωπό της.



Ἐγώ εἰμι ὁ ὢν

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**



6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 2 - Μάθημα 12ο:

Ένας μαθητής υποδέεται έναν εικονόφιλο και αφηγείται στην ολομέλεια της τάξης τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

Ο Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος αποφάσισε να καταστρέψει όλες τις εικόνες και πλέον δεν μπορούμε να αντικρίζουμε τον Θεό μας στα εικονίσματα. Τα επιχειρήματα του Λεόντος είναι πως είμαστε ειδωλολάτρες και πως δεν τηρούμε τον Νόμο του Θεού, ο οποίος απαγορεύει την προσκύνηση των ανθρωπίνων κατασκευασμάτων. Εγώ γνωρίζω πως παλαιότερα ο Θεός δεν απεικονίζονταν σε καμία εικόνα, διότι ήταν ασώματος και απερίγραπτος. Έτσι, δεν Τον εικονογραφούσαν. Όμως, κατέβηκε στη γη κι ενσαρκώθηκε, φανερώθηκε σε εμάς κι έτσι μπορούμε να Τον εικονογραφούμε. Πραγματικά, λυπούμαι για την κατάσταση που βιώνουμε. Είναι γεγονός πως πολλοί από τους συνανθρώπους μας προσκυνούν την ύλη και όχι την εικόνα, αλλά ο σωστός τρόπος, για να εξαλειφθεί η ειδωλολατρία δεν είναι η καταστροφή των εικόνων, αλλά η μάθηση. Όπως είναι γνωστό, οι λαϊκότεροι και οι μοναχοί απαίδευτοι κι αφελείς έφεραν τον πειρασμό αυτό. Αποδίδουν μεγαλύτερη προστατευτική δύναμη στην ύλη της εικόνας και όχι στο εικονιζόμενο πρόσωπο. Εύχομαι να τελειώσει σύντομα όλη αυτή η καταστροφική τάση προς τις εικόνες και να αντιμετωπιστεί ουσιαστικά, μέσω της διδασκαλίας, το πρόβλημα της ειδωλολατρίας.



Ο Χριστός ενσαρκώθηκε και γνωρίσαμε τη μορφή Του

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 3 - Μάθημα 12ο:

Διαβάζοντας το Κοντάκιον της Κυριακής της Ορθοδοξίας, μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι η Παναγία είναι η πρώτη αγιογράφος; Κι αν ναι, ποια είναι η εικόνα που πρώτη αυτή ζωγράφισε;

Η Παναγία μέσα από τη γέννηση του Χριστού, έφερε σε όλη την ανθρωπότητα την εικόνα του Θεού. Πλέον, κάθε άνθρωπος που συναντούσε τον Χριστό μπορούσε να Τον παρατηρήσει και να καταλάβει πως η εικόνα του Θεού δεν διαφέρει από την ανθρώπινη εικόνα. Συνεπώς, διαβάζοντας το Κοντάκιον της Κυριακής της Ορθοδοξίας, μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι η Παναγία είναι η πρώτη αγιογράφος, μεταφορικά, διότι μέσα από την εικόνα της Γέννησης του Χριστού, δημιούργησε την πρώτη εικόνα του Θεού. Ύστερα από την ενσάρκωση αυτή, ο άνθρωπος βρίσκεται σε θέση να αποτυπώσει τον Θεό μέσα από την αγιογραφία.



Η Παναγία ήταν η πρώτη αγιογράφος

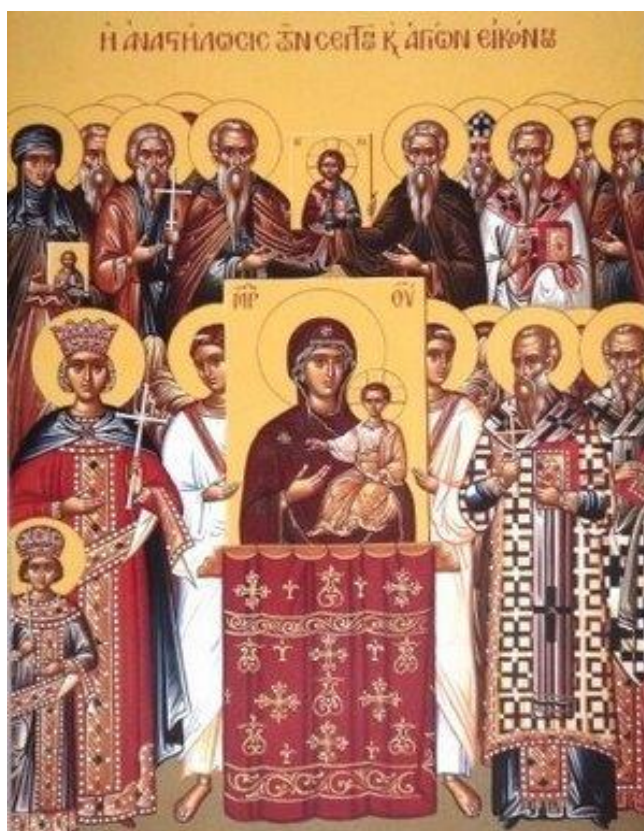
**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

#### Ερώτηση 4 - Μάθημα 12ο:

Διαβάστε τη ζ΄ Ωδή του κανόνα της Κυριακής της Ορθοδοξίας και απαντήστε στα εξής ερωτήματα:

- i. Τι ή ποιον ακριβώς προσκυνούμε στις εικόνες;
  - ii. Ποιος ή ποιοι είναι το «πρωτότυπον»;
- 
- i. Σύμφωνα με τη ζ΄ Ωδή του κανόνα της Κυριακής της Ορθοδοξίας, τιμούμε και προσκυνούμε τις εικόνες που μας φέρνουν πιο κοντά στον Χριστό και στους Αγίους. Με αυτόν τον τρόπο, παραμένουμε δεμένοι μαζί τους και δεν παρασυρόμαστε στην ασέβεια.
  - ii. Κατά τη ζ΄ Ωδή του κανόνα της Κυριακής της Ορθοδοξίας το «πρωτότυπον», είναι τα πρόσωπα, τα οποία εικονίζονται κάθε φορά σε μια εικόνα. Στις εικόνες του Χριστού είναι ο Χριστός, στις εικόνες της Παναγίας είναι η Παναγία και στις εικόνες των Αγίων είναι οι Άγιοι.



Η Αναστήλωση των Εικόνων

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**



6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 5 - Μάθημα 12ο:

Διαβάστε τον Οίκο της Ακολουθίας των Αγίων Πατέρων της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου και εξηγήστε σε τι ωφελούνται οι χριστιανοί με τη χρήση των εικόνων στην Εκκλησία.

#### Ο Οἶκος:

Θέλων ὁ πανοικτίρμων Θεὸς ἡμᾶς διεγείρειν ἀεὶ πρὸς μνήμην τελείαν τῆς αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως, τὴν ὑπόθεσιν ταύτην παρέδωκε τοῖς ἀνθρώποις, διὰ τῆς χρωματουργίας τῶν εἰκόνων, τὴν σεβάσμιον ἀνατυποῦσθαι μορφήν, ὅπως ταύτην ἐπ' ὄψεσιν ὀρῶντες, πιστεύωμεν, ἅπερ λόγῳ ἀκηκόαμεν, γνωρίζοντες σαφῶς τὴν πρᾶξιν καὶ τὸ ὄνομα, τὸ σχῆμα καὶ τοὺς ἄθλους τῶν Ἁγίων ἀνδρῶν, καὶ Χριστὸν τὸν στεφοδότην στεφάνους παρεχόμενον τοῖς Ἁγίοις Ἀθληταῖς τε καὶ Μάρτυσι, δι' ὧν ἄρτι τρανότερον τὴν ἀληθινὴν πίστιν κρατοῦσα ἡ Ἐκκλησία, ἀσπάζεται τὴν εἰκόνα τῆς Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως.

Σύμφωνα με τον Οἶκο της Ακολουθίας των Αγίων Πατέρων της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου οι χριστιανοί με τη χρήση των εικόνων στην Εκκλησία ωφελούνται στα εξής. Αρχικά, οι χριστιανοί κρατούν στη μνήμη τους το γεγονός της ἐνανθρώπησης του Χριστοῦ, ὅπως Τον εἶδαν, μέσα ἀπο τις εἰκόνες. Επίσης, μέσα ἀπο την χρήση των εἰκόνων, οι χριστιανοί κρατούν στη μνήμη τους τα ἔργα και τους μεγάλους αγώνες των Αγίων και των Αγίων Μαρτύρων. Τέλος, οι χριστιανοί διατηροῦν την ἀληθινή τους πίστη, ἀσπαζόμενοι τὴν εἰκόνα τῆς ἐνανθρώπησης του Υἱοῦ του Θεοῦ.

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*





Οι εικόνες αποτελούν βιβλία για τους αγράμματους,  
Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός, 8<sup>ος</sup> αιώνας

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 1 - Μάθημα 13ο:

Μελετήστε την εικόνα των Αγίων Πάντων και εντοπίστε τις συνδέσεις ανάμεσα στο απολυτίκιο και την εικόνα.

Η εικόνα βρίσκεται σε στενή σύνδεση με το απολυτίκιο των Αγίων Πάντων. Όπως λέει το απολυτίκιο, οι Άγιοι Πάντες ζουν μέσα σε ένα σεβάσμιο σπίτι, που μοιάζει με γαλανό κι αστραφτερό ουρανό, το οποίο στη μέση έχει τον Χριστό σαν ήλιο λαμπερό και την Παρθένο Μαρία να φέγγει σαν ολόγιومه σελήνη. Αυτές οι εικόνες, που σχηματίζονται από το απολυτίκιο, πράγματι, απεικονίζονται πολύ καθαρά στην εικόνα του 19<sup>ου</sup> αιώνα. Στο σπίτι κατοικούν οι Άγιοι, γύρω ο ουρανός δείχνει γαλανός και στη μέση τοποθετείται ο Χριστός με την Παναγία. Επίσης, όπως λέει το απολυτίκιο σαν αστέρια βρίσκονται οι χορείες, οι άγγελοι, οι οποίοι παρακαλούν αδιάκοπα για τη σωτηρία του κόσμου. Πράγματι, γύρω από τους Αγίους έχουν τοποθετηθεί οι άγγελοι και στο κάτω μέρος της εικόνας παρατηρείται ευδιάκριτα ο επίγειος κόσμος. Γίνεται, λοιπόν, σαφές ότι οι αγιογράφοι δεν ζωγράφιζαν απλώς κάποιες εικόνες, αλλά μελετούσαν καλά τις Γραφές και τους Ύμνους της Εκκλησίας κι ύστερα αγιογραφούσαν σεβόμενοι το δόγμα της Εκκλησίας.



Εικόνα των Αγίων Πάντων, 19ος αιώνας

**Απλά και Κατανοητά η Γνώση!**

6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 2 - Μάθημα 13ο:

Αναζητήστε πληροφορίες για τον βίο των Μανουήλ Πανσέληνου, Θεοφάνους του Κρητός, Θεοφάνους του Έλληνα, Αντρέι Ρουμπλιώφ, Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, Φώτη Κόντογλου, Ράλλη Κοψίδα, π. Σταμάτη Σκλήρη.

Μανουήλ Πανσέληνος:

<https://biblionet.gr/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF/?personid=82192>

Θεοφάνους Κρητός:

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/deltion/article/viewFile/4753/4529.pdf>

Θεοφάνους του Έλληνα: <http://hypatia.teiath.gr/xmlui/handle/11400/560>

Αντρέι Ρουμπλιώφ: <https://www.pemptousia.gr/2011/12/antrei-roumpliof-o-agios-tis-rosikis-e/>

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος: <https://www.historical-museum.gr/webapps/elgreco/xronologio.php?lang=gre>

Φώτης Κόντογλου: <https://www.nationalgallery.gr/el/zographikh-monimi-ekthesi/painter/kontoglou-photis.html>

Ράλλης Κοψίδης: <https://www.nationalgallery.gr/el/zographikh-monimi-ekthesi/painter/kopsidis-rallis.html>

π. Σταμάτης Σκλήρης: <http://stamatis-skliris.gr/>



π. Σταμάτης Σκλήρης

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*



6<sup>η</sup> Ενότητα: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης πίστης γίνεται έργο τέχνης

### Ερώτηση 3 - Μάθημα 13ο:

Συζητήστε με τον/την διπλανό/ή σας το παρακάτω θέμα: «Η προετοιμασία του αγιογράφου σύμφωνα με τις προτροπές του Κόντογλου». Στη συνέχεια ανακοινώστε στην ολομέλεια της τάξης τα συμπεράσματα της συζήτησής σας.

Σύμφωνα με τις προτροπές του Κόντογλου η προετοιμασία του αγιογράφου κρίνει αρκετά το τελικό αποτέλεσμα μιας εικόνας. Υποστηρίζει πως ο αγιογράφος πρέπει να αγιογραφεί με πνευματική και όχι με σαρκική ομορφιά. Επίσης, ο αγιογράφος πρέπει να γνωρίζει ότι η Ορθόδοξη αγιογραφία δεν επιθυμεί περιττά στολίδια, ούτε μάταιες επιδείξεις. Επιπλέον, μια ακόμη προτροπή του Φ. Κόντογλου είναι εκείνη για την καθαρότητα του σώματος και της ψυχής του αγιογράφου. Ακόμα, τόνιζε πως παλαιότερα όταν ένας αγιογράφος δημιουργούσε μια εικόνα παράλληλα έψελνε, με σκοπό να φτιάξει ένα έργο με κατάνυξη, ώστε να μην περιορίζεται στα εγκόσμια δεδομένα. Τέλος, η αγιογραφία είναι μία τέχνη, που τοποθετείται στις εκκλησιαστικές τέχνες, έτσι όταν κάποιος ασκεί αυτήν την τέχνη οφείλει να προσεύχεται στον Θεό να Τον φωτίσει, για να δημιουργήσει ένα όμορφο και κατανυκτικό έργο.



Εργαστήριο Αγιογραφίας

*Απλά και Κατανοητά η Γνώση!*